

Al ganxo!

La llei Perben, aprovada el mes passat, reforça els poders de policia i fiscals i vol agilitar el sistema judicial francès. Es tracta, però, d'una reforma "a l'americana" molt criticada pels advocats i que tindrà com a efecte immediat la multiplicació de les detencions. Més massificació, doncs, per a unes presons que, com la de Perpinyà, ja estan saturades.

“És una vergonya absoluta, a totes les organitzacions professionals d'advocats ens indigna que un sistema com aquest pugui existir perquè és un retrocés, fins i tot hi ha lleis vichistes aquí dins.” L'advocat perpinyanès Enric Vilanova es refereix a textos que s'aplicaven en temps del Govern de Vichy, sota l'ocupació nazi, unes lleis aleshores aplicades per caçar els comunistes o anarquistes i que ara actualitza la llei Perben, iniciativa del ministre francès de Justícia, Dominique Perben, per tal de posar fre a la delinqüència i la inseguretat ciutadana i reformar el sistema judicial. Teòricament la reforma es dirigeix contra la “gran criminalitat”, però el fet és que ofereix a policia i fiscals poders propis d'un estat d'excepció.

L'aprovació d'aquesta llei –el passat 11 de febrer i únicament amb els vots de la dreta francesa– ha posat en peu de guerra advocats i jutges, que consideren en perill el sistema de llibertats i les garanties processals. “Es torna a utilitzar el sistema dels mínims pel que fa a les sentències, és a dir que no es podran dictar penes menors de les que preveu el text. Fins ara el nostre sistema i la nostra filosofia deixaven que el jutge apliqués la sentència que volgués en funció del cas, és a dir que fins i tot podia aplicar una pena zero. Ara això en certs casos serà impossible, ja que el jutge no podrà pas dictar sentència per sota de les lleis mínimes, haurà d'aplicar la pena mínima prevista per la llei”, explica Vilanova.

Les reformes Perben han provocat una reacció unànime dels advocats arreu de l'estat. Aquest text imposa tota mena de

normes calcades del model americà. Des d'ara, per exemple, la policia podrà “fer escoltes” o espiar sense que un advocat sigui alertat, com als Estats Units. La policia francesa també podrà utilitzar el sistema de les infiltracions, fins ara prohibit perquè es considerava que incitava al delicte, i fer escorcolls domiciliaris a qualsevol hora, fins i tot de matinalada. Una altra novetat importada dels EUA és que un sospitós podrà optar per declarar-se culpable i, doncs, negociar directament la sentència amb el fiscal, sense la presència d'un advocat.

Però la llei Perben té efectes encara pitjors sobre les garanties processals: “Fins ara els advocats havíem aconseguit ser avisats des del primer moment de la detenció, això ens donava la possibilitat d'anar a veure la persona acusada, una cosa que ara ja no és possible, ni tan sols al cap de 24 hores, només després de 48 o 96 hores. És a dir, que una persona podrà ser interrogada durant quatre dies sense que un advocat pugui anar a veure què ha passat.”

Presons saturades. D'una manera general la llei Perben obliga la justícia a accelerar els seus procediments, fer que arribin menys casos als tribunals i que el tractament sigui més ràpid. Al mateix temps, el nou ritme policial marcat pel ministre de l'Interior, Nicholas Sarkozy, ha aconseguit que les presons franceses batin tots els rècords d'ocupació. Mai no hi ha hagut tanta població reclusa a l'estat francès i el cop d'accelerador donat al sistema judicial sembla que no adobarà la situació. Des del final de la cadena, els vigilants de presó descriuen una

SEBASTIÀ GIRARD

El Palau de Justícia de Perpinyà, on són jutjats tots els delictes lligats a la frontera. Això representa una càrrega de feina que allarga el període de detenció provisional i omple els corredors dels tribunals.

situació de saturació clara. Al centre penitenciari de Perpinyà, per exemple, s'encabeixen 700 persones en 600 places. Aquestes instal·lacions van ser inaugurades l'any 1987. Llavors les van presentar com una presó modèlica en tot l'estat; era la primera que s'inclouïa dins del mateix recinte un centre de detenció, un d'internament d'homes, un altre per a dones, un centre específic per als menors d'edat i un servei medic psiquiàtric.

“Van obrir la presó de Seysses l'any passat, en principi per substituir l'antiga presó Saint-Michel de Tolosa, que al final va quedar oberta malgrat tot perquè no n'hi havia prou amb les 600 places noves. En definitiva, s'ha creat una presó nova, però gairebé no ho hem notat; els dies posteriors a l'obertura potser una mica, però ràpidament s'ha omplert i actualment estem gairebé en la mateixa situació que l'any passat”, es queixa

Marciano Escriche, vigilant de la presó de Perpinyà des del 1998. Com a delegat sindical de Força Obrera, Escriche denuncia l'empitjorament de les condicions de treball: “Avui mateix es reuneix una comissió paritària per a cobrir cinc nous llocs de feina a Perpinyà”, però reconeix que és poc i que encara queda molt per assolir. “No es pot pas fer el mateix treball amb trenta detinguts com amb cinquanta. Si demaneu a un mestre d'escola de fer classe per a cinquanta alumnes, és evident que el seu treball no serà el mateix. Tot es fa més complicat, quan les condicions són dures per als detinguts ho són també per a nosaltres i a l'inrevés. Estem obligats a ésser repressius perquè tenim menys temps i, doncs, hem de ser més expeditius. Tot això és un cercle viciós.”

Actualment setanta detinguts de la presó de Perpinyà dormen pel terra sobre

un matalàs que s'ha afegit entre dos llits. En cel·les de nou metres quadrats que van ser previstes per a dos interns hi viuen tres, o sigui ben lluny de les condicions ideals de detenció.

La posició geogràfica pot explicar en part la saturació del centre penitenciari rossellonès. A Perpinyà hi són jutjats tots els delictes lligats a la frontera, un aspecte al qual cal afegir l'allau de població que hi arriba durant la temporada turística.

Tot plegat representa una càrrega de feina que allarga el període de detenció provisional i que omple els corredors dels tribunals. A l'estat francès els mitjans destinats a la justícia depenen del nombre d'habitants del departament i París no pren en compte l'excepció perpinyanesa.

Sebastià Girard